

SANDARA

THE LEAGUE

LITHUANIAN

NEWSPAPER

EINA NUO 1918 METŲ

SANDARA

Published by the
Lithuanian National League
of America

Consisting of 100 Branches Located
in All Principal Cities of the
UNITED STATES

840 West 33rd Street,
Chicago, Ill. 60608
Telephone: (312) 927-4789

PRICE 40 CENTS

LAPKRIČIO 5 - NOVEMBER 5, 1979

NR. 18.

DR. KAZYS ŠIDLAUSKAS
Amerikos Lietuvių Tarybos Pirmininkas

RAŠYKITE LAIŠKUS SENATORIAMS, KAD PRIIMTŲ REZOLIUCIJA 200 PABALTIJO VALSTYBIŲ KLAUSIMU

Atstovų Rūmams vienbalsiai priėmus House Concurrent Resolution 200, ši rezoliucija pereina į Senato užsienio reikalų komitetą svarstyti.

ALT prašo rašyti laiškus šio komiteto nariams, kad ši rezoliucija kuo greičiau būtų svarstyta ir priimta viso senato.

Rašyti adresuojant -
The Honorable.....
Senate Foreign Relations Committee
United State Senate
Washington, D.C. 20510

Laiškus siųsti šiems senatoriams, taip pat ir savo apylinkės senatoriams-
Senator FRANK CHURCH-Chairman.
Senator Claiborne Pell
Senator George S. McGovern
Senator Joseph R. Biden, Jr.
Senator John Glenn
Senator Richard Stone
Senator Paul S. Sarbanes
Senator Edmund Muskie
Senator Edward Zorinsky
Senator Jacob K. Javits
Senator Charles H. Percy
Senator Howard H. Baker, Jr.
Senator Jesse Helms
Senator S. I. Hayakawa
Senator Richard Lugar

Kas norėtų gauti pagalbą, rašant laiškus, prašome kreiptis į ALT centrą arba skyrius.

DR. K. ŠIDLAUSKAS PERRINKTAS ALT PIRMININKU

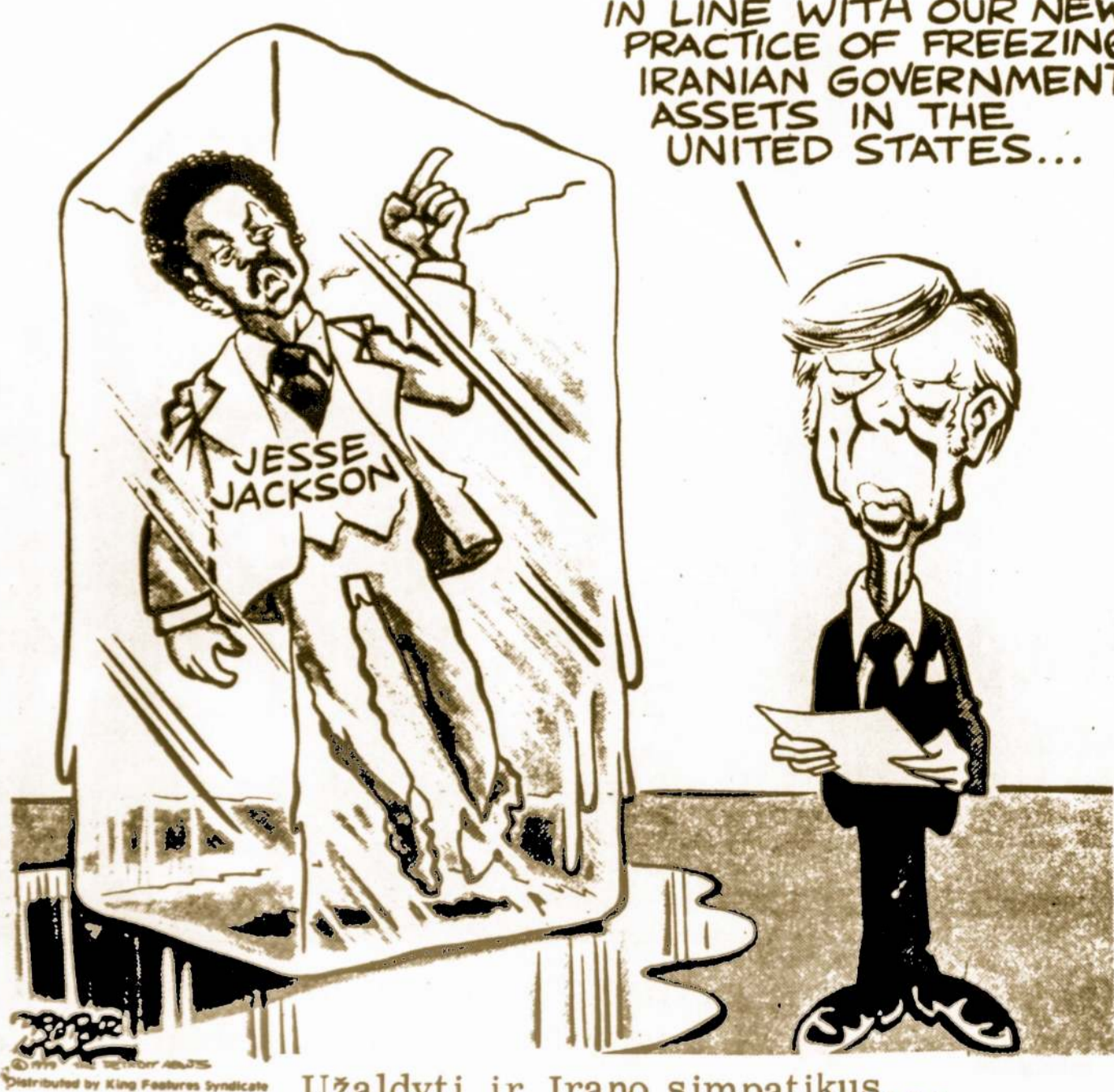
Amerikos Lietuvių Tarybos pirminku didele balsų dauguma perrinktas dr. Kazys Šidlauskas, vicepirminkai - Teodoras Blinstrubas, Povilas Dargis, dr. Juozas Jerome, dr. Leonas Kriaučeliūnas, dr. Vladas Šimaitis ir dr. Jonas Valaitis, generalinis sekretorius - kun. Adolfas Stašys, protokolų sekretorius inž. Grožvydas Lazauskas, izdinkas Juozas Skorubskas, finansų sekretorė Emilija Vilimaitė.

Pažymėtina, kad ALT valdyboje Sandarai atstovauja dr. K. Šidlauskas ir inž. G. J. Lazauskas.

Dar posėdyje dalyvavo valdybos nariai - Stanley Balzekas, Petras Bucas, Aleksas Jankūnas, Juozas Lekas, inž. Viktoras Naudžius, Kasperas Radvila, taip pat dalyvavo reikalų vedėja Irena Blinstrubienė ir Informacijos direktorius kun. dr. Juozas Prunskis.

ALTOS TELEGRAMA Prez. CARTERIUI

Amerikos Lietuvių Taryba, ryšium su brutaliu elgimusi prieš amerikiečius atstovybės tarnautojus Irane, pasiuntė prezidentui Carteriui telegramą, kurioje pažymima, kad ALTA pritaria prezidento linijai tuo reikalu.

Uždalyti ir Irano simpatikus...

PASAULINĖ VALSTYBĖ

Zigmas I. Gura

Žmonių daugumas nusijuokia ir numoja ranka, esą tai utopija, svajonė. Esą niekad ši idėja nebus pasiekama. Aš ne iš tų! Juk dar mano amžių atrodė dar didesnė ir nepasiekama svajonė, pavyzdžiui, kelionė į mėnulį. Deja, jau įvyko, pasisekė. Povandeniniai laivai, televizija ir daug kitokių išradimų, kurie ir dabar daugeliui atrodo kaip stebuklas, sugalvota ir padaryta. Caro laikais mažai kas iš lietuvių drįso svajoti pakartot Lietuvos nepriklausomybę. Arba ir dabar vėl. Kodėl ne! Savo keliu ir Lietuvos, kaip ir kitų visų tautų, nepriklausomybę gražiai derinasi su pasauline valstybe. Juk ne vienas ir ne bet kas pasisakė už pasaulinę valstybę. Dideli išminčiai, labai protingi mokslininkai, žymūs valstybininkai, Nobelio laureatai, JAV prezidentai, Vokietijos kancleriai, Anglijos ir Prancūzijos premjerai. Juos visus kvailinti ar vadinti tuščiais svajotojais ne tik negalima, bet ir nėra pagrindo. Ir dabar jų sekėjai ir jų vietininkai šia kryptimi nepaliauja dirbė ir galvojė. 1975 m. taigi šiais metais liepos 18 dieną išrinktas pirmasis Europos parlamentas iš 410 narių turėjo savo inauguracinį posėdį ir išsirinko prancūzų advokatę poniją Simone Weil prezidentu. Jau atstovaujama ten tokiu būdu devynioms nepriklausomoms valstybėms. Žymi valstybininkė Louise Weis, 86 metų, tame parlamento posėdy tarp kita ko priminė, kad ir Charlemagne (Karolis I Didysis 742-814) ir Charles de Gaulle kaip tik tai irgi buvę šios idėjos šalininkai. Taigi bus daugiau Europų vienybės, kad ir simboliškos pradžioje, svarbu ir simbolis.

Manau, kad kiekvienas sveikas protu žmogus supranta ir piktinasi, mintimi perbėgdamas visų tautų istoriją, kuri pasižymi visais amžiais nuolatiniiais karais. Daug kraujo praliejama, daug vargo ir skurdo patiriama, žūva milijonai žmonių, daug bilijonų dolerių išmetama kaip į vandenį, daug medžiaginių nuostolių turima ir nieko tikro galutinė išvadoj niekad nelaimima vien pralaimėjusios šalies pasiryžimą kerštui ruošti kitam karui. Pagaliau, kaip kvaila tautoms savo ginčus spręsti tokiu laukinio urvinio žmogaus pavyzdžiu. Kaip savo laiku aš čia esu jau rašęs, kad visa eilė mokslininkų ir valstybininkų stengėsi po pirmojo pasaulinio karo pagerinti tautų santykius, įsteigiant įsitaigas, kur būtų galima taikiai spręsti visus ginčus.

Tautų Sąjunga, tarptautinė valstybių sąjunga, sukurta Versalio taikos sutartimi JAV prezidento W. Wilsono iniciatyva. Tautų Sąjungos paktas, kuris sudaro I dalį Versalio taikos sutarties, įsigalėjo 1920m. sausio 10 d. ir jau rugsėjo 15 d. įvyko pirmas Tautų Sąjungos susirinkimas Ženevoje.

Visuotinės taikos išlaikymas ir saugojimas yra pagrindinis Tautų Sąjungos uždavinys. Kilus ginčui, ginčas turi būti atiduodamas arba arbitražui arba teismui, arba Tautų Sąjungos tarybai spręsti.

1946 m. balandžio 19 d. TS susirinkimo nutarimu, TS likviduota, o jos vietoj įsistatė Jungtinės Tautos. Jungtinės Tautos yra tarptautinė (tikriau tarpvalstybinė) organizacija tarptautinei taikai bei saugumui išlaikyti ir tarptautiniam bendradarbiavimui pasiekti, sprendžiant ekonomines, socialines, kultūrines ir žmoniškumo problemas. JT būstinė yra New Yorke, JAV.

Tarptautinis Teisingumo Teismas, sudarytas 1946 metais vietoj iki šiol veikusio Nuolatinio Tarptautinio Teisingumo Tribunolo. Pagal Jungtinių Tautų Chartos 92 str. nuostatus, JT Teismas yra

Jungtinių Tautų teisminis organas. Teismą sudaro 15 teisėjų, renkamų 9 metams Jungtinių Tautų susirinkimo ir saugumo tarybos.

Ir Lietuva buvo pasinaudojusi ne vieną kartą šiuo Teismu Haagoy, Olandijos sostinėj.

1. Ministeris Sidzikauskas, kaip Lietuvos Atstovas, 1931 m. byloje su Lenkija dėl Kaišiadorių - Lentvario geležinkelio, Lietuva bylą laimėjo.

2. 1932 m. byloje su Vokietija ryšium su Klaipėdos krašto direktorijos pirmininko pašalinimu ir Seimelio paleidimu, Lietuva irgi bylą laimėjo. Šioje byloje su Sąjungininkais dėl statuto aiškino buvo paskirtas tautiniu teisėju prof. M. Roemeris. Taigi, tai labai svarbu, nes kiekvieną bylą sprendžia geriausi pasaulio teisininkai ir, be to, dar koptuoja viena teisėja ir iš užinteresuotos šalies, tinkamai vispusiškai bylą suprasti ir referuoti.

3. 1939 m. sausio m. docentas A. Tamošaitis su docentu Tadu Petkevičium ir docentu D. Krivicku buvo irgi Lietuvos deleguoti ginti Lietuvos interesų byloje su Estija.

4. Be to, Voldemaro ir Pilsudskio dramatiška žodinė dvikova Tautų Sąjungoj.

Taigi yra vilties, kad Pasaulinės Valstybės Tarptautinio Teisingumo Teismo idėjos nebus niekad nuslopintos, jos turės teigiamai vystytis ir tobulėti. Ir tokiai tvarkai gali būti priešingi tik karo pramonininkai ir jų satelitai, kurie daug uždirba, vykstant karams ar dabartinei karo įtampos padėčiai esant.

Gražu, kad Nepriklausoma Lietuva visus savo ginčus su kaimynais bandė spręsti taikiai JT Teisme ir Tautų Sąjungoj.

Irgi gražu, kad Lietuva, kaip ir Suomija suprato reikalą, pagal savo tarptautines sutartis, didžiai susispaudus ir ekonomingai gyvenant, skolas tuoj apmokėti ir visokius tarptautinius išpareigojimus atlikti teisingai, tvarkingai, nustatytu laiku ir kitoms tautos nebūti sunkinančia našta. Iš spaudus mes matom, kad kitos tautos elgiasi kitaip ir sudaro nuolatinį pavojų pasaulinei taikai ir židini pasauliniam karui. Štai, kad ir žydų ir arabų ginčas, nuolat sprendžiant jį karais, ir teroru, ir didžiai JAV užsangažavus šiame konflikte savo politiniu svoriu ir daug bilijonų dolerių našta, gal tektų JAV pažiūrėti objektyviau ir spausti abi šalis pasekti didelių priešų prancūzų ir vokiečių pavyzdžiu ir taikiai sugyvent, kaip prancūzai ir vokiečiai daug amžių taikiai sugyvena Šveicarijoj, o dabar Prancūzijos ir Vokietijos valstybės Europos kondominiume. Kitaip žydai ir arabai susinaikins ir JAV grės irgi nenumatyti, bet spėjami įvairūs dideli pavojai.

Taipgi panašiai sunku suprasti Turkijos, Graikijos, Ispanijos ir kitų valstybių arogantiški reikalavimai iš JAV daug bilijonų dolerių už bazes. Juk tos bazės yra bendras reikalas, nes apsaugoja ir tų tautų nepriklausomybę, pavyzdžiui, nuo komunistų ekspansijos. Ir matom kaip, pavyzdžiui, panašiai arabai

(Nukelta į pusl. 2)

Kas skaito, rašo -
SANDARA
išsirašo

SANDARA

LITHUANIAN NEWS PAPER

Published bi-weekly on Mondays, except July,
by the LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA, INC.
Second class postage paid at Chicago, Illinois
Sandara (USPS 480-880)

GENERAL OFFICE:
840 West 33rd Street, Chicago, Ill. 60608

Phone Yards 7-4789

SUBSCRIPTION RATES: UŽSAKYMŲ KAINA:
In The United States per year \$7.00 Suvienyrose Valstybėse metams \$7.00
In Foreign Countries per year \$7.00 Užsienyje metams..... \$7.00

Opinions expressed in any column appearing in the SANDARA, including those of staff members, reflect the views of the writer only. The opinions may or may not be in agreement with those of the Lithuanian National League of America.

PASAULINĖ VALSTYBĖ

(Tęsinys)

dabar lengvai uždirtus bilijonus dolerių už alyvą ir gazoliną lengvai juos visur švaisto, tinkamai nepagerinant net savo tautiečių sunkaus gyvenimo. O juk visa tai su laiku atsiliepia.

Tik ir lietuvių spėjamai mažumai specialiai šia proga tektų prikišti dėl jų vaidmens karinių invazijų metu, kai dar bandoma girtis savo veikla prieš nacius ir prieš komunistus ir būk net laimėtis ordenais kare. Iš ti krotiems milžinams kaip Rusijai ir Vokietijai kovojant mūsiškių rolė buvo kaip Krylovo pasakėčioj musės, sėdinčios ant arkljo kupros ir giriantis "ir mes arėm", o iš tikro tik be reikalo likviduodavo lėtus jiems nepatinkamus lietuvius ir kitus Lietuvos piliečius.

Pasukime istorijos ratą kitaip. Visi žmonės-broliai. Duok ranką, broliu!

(Pabaiga)

LIETUVIŠKA ŠEIMA

IR MOKYKLA

Algirdas Budreckas

Išėjimoje tautinė šeima yra viena iš svarbiausių pagrindų išsilikimui lietuviybėje. Tik tautiškai nusiteikusi šeima gali būti laidas lietuviybei. Šeima turi būti pagrindinis ramstis lietuviškumo mūsų priaugančiam kartai. Vėliau mokyklos tą lietuviybės akiratį gali praplėsti, bet jau prieš tai pagrindai turi būti jaunimui duoti namuose jų tėvų. Lietuviškoje mokykloje vaikai supažindinami ir mokomi apie Lietuvą, jos istoriją, lietuviškus papročius ir t.t. Jie turi progos išmokti lietuviškai skaityti ir rašyti.

Lietuviškų mokyklų paskirtis yra irgi labai didelė ir svarbi mūsų augančiam atžalynui lietuviybėje susicementuoti ir išsilikyti.

Taigi lietuviška šeima ir lietuviška mokykla yra labai svarbios mūsų tautiniam išsilikimui institucijos. Šios abi institucijos viena kitą papildo.

Išėjimoje šios abi institucijos susiduria su ypatingais sunkumais ir įvairiais pavojais. Todėl jos yra reikalingos mūsų visų didelio dėmesio, supratimo ir paramos.

Visi privalome visokeriopai remti, propaguoti ir sudaryti geriausias ir tinkamiausias sąlygas, kad jaunimas išliktų lietuviškas. Jaunimas yra mūsų tęstinumas ir lietuviybės išlikimo laidas. Be lietuviško jaunimo mardės išėjimoje lietuviybė. Tauta be jaunimo - tauta be ateities. Todėl turime stebėti ir visur, kur tik galima remti ir padėti mūsų lietuviškam jaunimui. Tik lietuviybei atsidavusi ir lietuviybę skiepijanti šeima gali susilaukti iš priaugančios kartos gerų ir susipratusių. Tik iš tokių šeimų galima laukti veiklių lietuvių jaunuolių.

Girdime nusiskundimų, kad sunku mokyti ir įskiepyti lietuviškumą bei tėvynės meilę tiems, kurie nėra tėvynės matę ir yra svetimos aplinkos paveikti. Tačiau netiesa, kad esą sunku vaikams įskiepyti meilę tėvynei, kurios jie nėra matę. Priešingai, ir savo krašto nemačius ga-

lima jų didžiai pamilti, jei jiems nuo mažens bus skiepijama tėvynės meilė.

Be šeimos ir mokyklos, labai daug galime atsiekti, jei savo atžalyną nuo mažens siūsimė į patriotines organizacijas, kaip skautus, šaulius ir pan. Šios organizacijos mūsų jaunimui būtinos, nes per jas mes galime išauginti lietuviškus susipratėlius.

Žydai per du tūkstančius metų buvo ne tekę savo krašto - Palestinos. Tėvai savo vaikams nuo mažens skiepijo prarastos tėvynės meilę. Kokiam krašte jie gyvenė, kiekvienas iš jų niekad nepamiršo savo bočių tėvynės. Kiekvienas jų sirgo savo krašto ilgesiu. Tūkstančius metų negyvendami savam krašte ne tik jo nepamiršo, bet priešingai, dar labiau jį pamilo. O kuo gali pateisinti mūsų žmonės tik po 35 metų išėjimo savo vaikų nutaėjimą?

Po daugelį metų žydai savo tėvynės nepamiršo ir tą savo išsvajotą Palestiną net atkūrė. Tai didelio ryžto ir pasiaukojimo vaisiai. Tokiais pasiryželiais būdami, ir mes atsieksime savo tikslą.

Tebūna mums, lietuviams, tai pavyzdžiu ir kelrodžiu, kaip reikia nepamiršti savo tautybės ir savo tėvų krašto - Lietuvos.

Salome Smaizys, Lietuvių radijo programos "Leiskit į Tėvynę" vedėja Hot Springs, Arkansas. Jos programos perduodamos sekmadieniais per KGUS FM 97.5 radijo 9:30 rytais, išskyrus mėnesio pirmąjį sekmadienį. Skelbimams bei pranešimams adresas 204 Hilltop Drive, Hot Springs, Arkansas.

BALF'o 35 m. Jubiliejaus proga Clevelande lankėsi BALF'o centro valdybos pirmininkė Maria Rudienė su vyru. Nuotraukoje M. ir A. Rudžiai tarp Clevelando lietuvių jiems surengtame priėmime O. ir V. Jokūbaičių namuose.

SANDAROS REDAKCIJA

Redaktorius: G. J. Lazauskas
Redaktoriaus pavaduotojai: P. Bružas,
E. Boreiša, Ign. Andrašiūnas
Skyrių redaktoriai: Janė Bajerčiūnė,
B. Brazdžionis,

Redakcijos nariai: P. Venclova, Juozas Kapačinskis, K. Tautkus.
Redakcijos telefonai: (312) 927-4789
arba (312) 543-8198

SANDAROS ADMINISTRACIJA

Administratorė: Edita Rimkienė
Ekspeditorius: Stasys Dagys
Administracijos telefonai:
(312) 927-4789 Pirmadienį, Antradienį ir Trečiadienį 10 val. - 12 val.
ir 1 val. - 6 val. p.p.
Kitu laiku, esant svarbiam reikalui, galima skambinti (312) 543-8198.

SANDAROS BENDRADARbiai

Dr. Alg. Budreckis, Alg. Budreckas, Jonas Bernotas, Vladas Bajerčius, Bronius Bajerčius, Aleksandras Chaplikas, Povilas P. Dargis, Alena Devenienė, Pearl Jasis, Ona Jonikienė, Alfonsas Giedraitis, Zigmąs Gura, K. Baltruoknis, J. Krasinskas, Teodora Kuzienė, adv. Charles Kal, Jonas Kutra, M. Mackevičius, Vyta. Mačys, L. Obolėnas, P. Petrusaitis, Juozas Ruokis, Juozas Skėivys, A. Sukauskas, Vyta. Širvydas, P. Šulcas, M. Tamulėnas, P. Turūta, Aras Vitkauskas, Jurgis Žilinskas, Vikt. Motušis, St. Paulauskas ir kt.
Fotografai: Ciprijonas Genutis, M. Nagys, Juozas Tamaševičius, V. Noreika.

TALKININKAI, kurie norėtų bet kuo prisidėti prie Sandaros darbu, prašomi pranešti red. ir adm. telefonais.

DLOC CENTRO VALDYBA 1979-80 m. (iš kairės): vicepir. adv. A. Ambrose, A. Šukienė, Dr. A. Vaitiekaitis, pirm. Dr. A. Barauskas, A. Šukys, G. Vaškelytė, B. Janulevičiūtė; stovi - Č. Sadeika, A. Vaitiekaitis, teis. St. Šimolūnas, B. Brizgys, V. Rinkevičius, A. Sukauskas; trūksta adv. R. Sakių, A. Vaiteno, V. Vaškelytės, V. Petrausko, A. Petrauskaitės, R. Macionio ir P. Českaus.

SLA 6 Apskr. susirinkime Konsului Antanui Kalvaičiui įteiktas SLA Garbės Nario Titulas

Chicago, Ill. — Sekmadienį, spalio 28 d., 2 v. p. p. Chicago Savings and Loan Banko susirinkimams naujai pastatytoje salėje įvyko Šeštosios SLA apskrities metinis susirinkimas.

Susirinkimą pradėjo Kazys Mačiukas, ilgametis apskrities pirmininkas. Prie vadovybės stalo sėdėjo apsk. sekretorė, SLA izdo globėjos Kristina Austin ir Josephine Mileriūtė, taip pat SLA izdininkė Euphrosine Mikuziūtė, izdininkas J. Bružas ir vicepirmininkas P. Vilkelis.

Pranas Mačiukas pagerbė praeitais metais mirusius SLA narius, ypač neseniai mirusią Aną Vyster. Pakvietė sekretorę K. Austin perskaityti praeito susirinkimo protokolą. Jis priimtas be pataisų.

Apskričiai priklausio 15 SLA kuopų, nepriklausio tik 2. Išsiaiškinta, kad Centras paskutiniu metu neskelbia kuopų sekretorių vardų, nes jie pradeda gauti nereikalingų laišku.

SLA prezidentas Povilas Dargis, SLA Pildomosios Tarybos narys igaliojo įteikti SLA seimo suteiktą SLA garbės nario titulą ir gražiai paruoštą pažymėjimą buvusiam Lietuvos konsului A. Kalvaičiui. Euphrosine Mikuziūtė perskaitė P. Dargio seime pasakytą kalbą ir įteikė buv. konsului lakštą. J. Mileriūtė prisegė kaspinėlį, o izdo globėja Kristina Austin pabučiavo.

Konsulas Antanas Kalvaitis
SLA Garbės Narys

Antanas Kalvaitis už suteiktą jam garbę padėkojo ir pasakė patriotinę kalbą apie SLA atliekamą naudingą darbą. Jis priminė, kiek daug SLA yra padėjęs Lietuvos nepriklausomybės pripažinimui gauti Amerikoje, kiek padėjęs Lietuvai ekonomiškai ir kaip paveikęs JAV Kongreso atstovus ir Administracijos pareigūnus.

VLIKO SEIMAS įvyks š. m. gruodžio 8-9 dienomis BALTIMORĖJE, Maryland Lietuvių Namuose, 851 Hollins Street.

J. Garlos nuotrauka

LAIŠKAI LAIŠKAI LAIŠKAI

Sandara

Gerb. "Sandaros" redaktoriumi,
kadangi "Naujienu" redaktorius, prieš
išspausdinamas šį straipsnį "Naujie-
nose", be mano žinios kai kurias vie-
tas išskarpė, todėl prašau jį išspaus-
dinti išsiai, dar šiek tiek papildytą.
Ačiū.

11/23/79 B.Kemežaitė

**Okup. Lietuvos sol. Vaclovo
Daunoro koncertas**

BIRUTĖ KEMEŽAITĖ

1979 m. lapkričio 17 d. "Drauge"
buvo paskelbta tokia žinutė: "Sol. Vaclo-
vo Daunoro koncertas rengiamas gruodžio
8 d., šeštadienį, 8 val., Jaunimo
centre. Visi kviečiami dalyvauti. Bilie-
lietai Vaznelių prekyboje".

Tokia staigi be jokių paaiškinimų
žinia skaitytojams į smegenis trenkė
lyg perkūnas iš giedro dangaus. Skelbi-
mas apmokamas, kas jį padavė, kas y-
ra to koncerto rengimo iniciatoriai? Tas
skelbimas labai gudriai suredaguotas,
sąmoningai nutylėta, kad Vaclovas Dauno-
ras atvyko specialioms koncertams iš o-
kupotos Lietuvos. Taigi, su komunistų
žinia, todėl V. Daunoro koncertai išeiv-
ijoje turi visiškai tą patį tikslą, kokį
turėjo lig šiol iš okup. Lietuvos pas
mus atsiųstų koncertuoti solistų koncer-
tai... Šio koncerto rengėjai tyčia ne-
skelbia apie V. Daunorą tiesos, nes dar
visai neseniai išeivijos laikraščiuose bu-
vo rašyta, kad V. Daunoras prašė leidi-
mo iš okup. Lietuvos išvykti visam lai-
kui, todėl, turbūt, jie nori, kad mes
galvotume, jog jis jau yra visam laikui
išleistas ir dėl to jo koncertus visapu-
siškai remtume, iš ko kolaborantai tu-
rėtų daugiau naudoti... Arba tie koncer-
to rengėjai, be abejo, tiki, kad tokiu
būdu didelė dauguma skaitytojų, nekrep-
dami dėmesio į vardą, apsiriks ir sol.
Vaclovą Daunorą palaikys jo broliu sol.
Ricardu Daunoru, dabar gyvenančiu lais-
vuose Vakaruose, kuris 1976 m. su Vil-
niaus universiteto studentų dainų ir šo-
kių ansambliu atvykęs į Prancūzijoje ren-
giamą tarptautinį folkloro festivalį, slap-
ta nuo jo pasitraukęs pasiprašė politinio
pabėgėlio globos. Ar nekeista, komunistai
neišleido V. Daunoros į užsienį nuo-
latiniam apsigyvenimui, bet išleido kon-
certuoti ir net 6-ioms savaitėms. Iš kur
tokia privilegija ir pasitikėjimas? Tačiau
skaitytojai turėtų žinoti, kad sol. Vaclo-
vas Daunoras iš okupuotos Lietuvos at-
vyko ne vienas. Jį atlydėjo okup. Lietu-
vos koncertų meistris Robertas Bekonis,
kuris, mano turimomis žiniomis, yra
ilgametis privatus Daunoros akompaniato-
rius. Nėra abejonės, kad komunistų
yra pavesta jiems vienas kitą saugoti.
O išeivis sol. Stasys Baras, kuris, kaip
man teko girdėti, dr. J. Bylos žmonos
padedamas Daunorą su Bekonių parsive-
žė iš aerodromo pas save. Paskutiniu
metu, atrodo, sol. Daunoras ir Bekonis
buvo apsistojęs pas Bylaičius, o šiuo
metu yra išvykę į New York.

Kas šį koncertą ruošia? Aš esu tik-
ra, kad jį ruošia Kultūrinių ryšių su
okupuota kraštu šalininkai, iš kurių y-
ra sudarytas privatus (specialus) komi-
tetas, kuriam vadovauja Stasys Baras,

o nariai Bylaitienė, Linkevičiūtė ir kiti.
Būtų garbingiau, kad tie rengėjai nesi-
slėptų, bet patys pasiskelbtų. Stasys Ba-
ras turbūt dar tebelaukia, kada okup.
Lietuva jį pakvies dainuoti į Vilniaus ar
Kauno operą. Tai gal dabar toji laimė
jam nusišypsos... Okup. Lietuvos komu-
nistai vartoja įvairiausias priemones,
jaudinančias kombinacijas, kad tik galė-
tų išeivius įtraukti į kolaboraciją, į vie-
našališkus kultūrinius su okup. kraštu
ryšius, tuo nustumiant į šalį išeivių pa-
triotinės veiklos kultūrą ir atitraukiant
išeiviją nuo Lietuvos laisvinimo veik-
los. Tam labai uoliai talkina akiai okup.
Lietuvos užduotis vykdančys išeivijos ko-
laborantai - tiltų kultūriniai ryšiams
su komunistais statytojai. Tie išeiviai,
kurie remia, lanko iš okup. Lietuvos
atvykusių menininkų koncertus, patys sa-
vo noru prisiima sovietų kultūrą ir pa-
remia okupaciją. Įsidėmėkite, kad nei
sol. V. Daunoras, nei R. Bekonis, nei ki-
ti lig šiol išeivijoje lankęsi iš anapus me-
nininkai nepriklauso okup. Lietuvos kovo-
jančiai tautos daliai, jie nepriklauso net
neutraliai tautos daliai, bet yra komunistų
privilegiuoti, gerai apmokami ir So-
vietų Sąjungai garbę nešantys okupacinės
sistemos žmonės. Jiems rūpi tik tai jų
karjera, jie nieku neprišėdė prie Lie-
tuvos laisvinimo ir jos prisikėlimo atei-
ties... Remdami tokį menininką, mes
remiame komunistų kėslus. Sol. Vaclovas
Daunoras yra atvykęs su komunistų ži-
nia, kaip Sovietų Sąjungai atstovaujantis
ir jiems priklausantis solistas. Jis gali
kalbėti ir elgtis tik taip, kaip okup.
Lietuvos komunistai jam įsakė. Tad ne-
žiūrint kaip jo koncerto rengėjai steng-
tųsi jį pristatyti kitaip, kiek dėtu pastan-
gas sukelti jam skirtingų simpatijų, šios
tikrosios padėties nepakeis...

Prisiminkime, ką visai neseniai išeiv-
ijos laikraščiai apie sol. Vaclovą Dau-
norą rašė. Štai vienas pavyzdys! 1979 m.
kovo 24 d. Drauge, Algis Šimkus "So-
listo Vaclovo Daunoro sunkumai Lietu-
voje" straipsnelyje rašo: "Šią žiemą a-
tėjo žinia, kad Lietuvoje pagarsėjęs ir
populiarus operos solistas Vaclovas
Daunoras paprašė leidimo išvykti iš So-
vietų Sąjungos. Jisai gimęs 1937 metais,
taigi jį kaltinti nesugebėjimu atsikratyti
iš nepriklausomybės laikų paveldėta
"buržuazine" ideologija būtų sunkoka.
Tokio lemtingo žygio priežasčių tenka
ieškoti kitur". Toliau priminęs, kad sol.
Daunoras 1959 m. baigė Vilniaus konser-
vatoriją ir 1967-68 m. buvo komunistų
išsiųstas studijuoti į Milano La Scala
operos mokyklą, kad 1970 m. lankėsi
JAV ir suruošė Chicagos Orchestra Hall
savo rečitalį, pristatęs jį kaip garsų su
didele praktika solistą, pagaliau Algis
Šimkus pristato priežastį dėl kurios sol.
Daunoras prašėsi iš okup. Lietuvos iš-
vykti. Cituoja: "Deja, taip sėkmingai besi-
vystančioje tarptautinio masto karjeroje,
laikui bėgant, pradėjo atsirasti nusi-
skundimų, Vilniaus operos direktoriaus
kėdę užėmus savo balsinio pajėgumo
zenitą jau baigiančiam perlipsti tenorui
Virgillijui Noreikai, vis dar pirmyn be-
žengiantis Daunoras pradėjo nebegausti
svarbesnių vaidmenų. Po kiek laiko Dau-
noras visai iškeliamas iš Vilniaus į žy-
miai menkesnį Kauno operetės teatrą.
Vėliau atleidžiamas ir iš šio darbo ir
net iš solisto pareigų filharmonijoje, pa-
liekiant jį vien dėstyti konservatorijoje.
Į gastroles dabar Daunoras jau visai

nebeišleidžiamas. Nenuostabu, kad jis
pasiryžo desperatiškam žygiui."

Kaip matome, A. Šimkaus žodžiai ne-
pasitvirtina, nes sol. Daunoras gastro-
lėms į JAV-bes jau yra atvykęs. Koki-
tikslu okup. Lietuvos komunistai jį iš-
leido, ko jie tuo siekia, pamatysime vė-
liau. Aš prisimenu, kai prieš keletą me-
tų tie patys bendradarbiautojai kėlė į pa-
danges sol. Virgillijų Noreiką ir visus
ragino klausytis jo dainų, net pardavinė-
jo jo plokšteles, o šiandien jį, kaip So-
vietų Sąjungoje Staliną, jau nuvainikavo
ir net pasmerkė, kad iškeltų V. Daunorą.
Dar praeis keletas metų ir gal taip pat
bus pasiųsta su pačiu Vaclovu Daunora.
Tai rodo, kaip mūsų išeivijos kolaboran-
tai vartoja okup. Lietuvos komunistų veik-
los metodus. Prieš pat V. Daunoro atvy-
kimą į JAV koncertuoti, berods "Tėviš-
kės Žiburiuose" buvo rašyta, kad iš Dau-
noros buvo atimtas pats geriausias jo stu-
dentas ir gal netrukus net konservatori-
joje jam neliks vietos. Ir vėl Noreikos
pavydo kaltė... Tačiau net pačiam A.
Šimkui pasirodo absurdiška įtikinėti
skaitytojus vien remiantis Noreikos pa-
vydu, jis rašo: "Būtų gal netikslu suvers-
ti už juos visą atsakomybę vien senstan-
čio, partijos įsitvirtinuso tenoro pavy-
dai ir jo tuštybei". Ir kitoje vietoje
jau sako: "Netenka abejoti, kad prie Dau-
noros nesėkmį prisidėjo ir karštakraujio
menininko gal kartais ir ne visada tinkam-
ai atsargiai pareikštos nuomonės ar
ir jo asmeninės problemos". Savo straips-
nelį Algis Šimkus šitaip baigia: "Garsio-
ji amerikiečių Allied Arts muzikos tar-
pininkų organizacija, prisimindama Dau-
noro 1970 m. pasirodymą Orchestra Hall,
praeitą mėnesį pasiuntė jam oficialų
laišką, kviesdama naujam rečitaliui
1978 - 1979 m. sezone. Tikėkimės,
kad šį kvietimą jam bus leista priimti."

Ar tai sol. V. Daunoras buvo komu-
nistų išleistas dėl šio kvietimo? Jeigu
taip, tai kodėl toji Allied Arts organi-
zacija neduoda jo koncerto Orchestra
Hall? Kodėl pats sol. Daunoras su sa-
vo akompaniatoriumi (koncertų meiste-
riu) lydimi Bylaitienės laksto nuo vie-
no lietuviškos radio programos vedėjo
pas kitą prašydami, kad jų koncertą nu-
matytą Jaunimo centre reklamuoti?
Kas tuos garsius neilinius menininkus
verčia taip nusižeminti, okup. Lietuvos
komunistų ir su jais bendradarbiaujan-
čių išeivių kolaboraciniai kėsiai, ar sie-
kimas pasidaryti pinigų numatyto Orches-
tra Hall koncerto nuostolius padengti?
Aš manau, kad tie visi mūsų laikraš-
čiuose verkslenimai dėl sol. Daunoros
okup. Lietuvoje neva esamų jam sunku-
mų yra išeivių kolaborantų išgalvoti,
kad tokiu būdu Daunoros koncertai turė-
tų didesnę pasisekimą.

Lietuviai, neikite į okup. Lietuvos
menininkų koncertus, nežiūrėkite iš ten
atsiųstų propagandinių filmų ir neremki-
te išeivijoje įkurtų okup. Lietuvos kultū-
rinių radio programų. Pasilikite ištiki-
mi savo tėvynei Lietuvai ir ryžtū jai
laisvinti iš okupanto nagų. Piktuoikite
jų koncertus, bet piketo protestus rei-
škite ne prieš tuos menininkus,
kurie okup. Lietuvos komunistų ir išeiv-
ijos kolaborantų kėsলাম vykdyti yra
tikrai įrankis, o protestuokite prieš tuos,
kurie tam tikslui duoda sales ir tuos
koncertus ruošia...

**DIEVO KARALYSTĖS
ŽINIOS**

Tęsinys 46.

Tamsybės amžių melagystės apie "paskutinės dienas" pasirodo visai palkos, kuomet jas palyginame su Šventu Raštu. "Paskutinės dienos" nereiškia višos vilties pabaiga, bet visų atgalios prapavisaibaiga, bet pranašas siūlo visai kitokią pavykslą. Jis sako, kad po to Dievas moks žmones savo keliu, ir jie vaikščios jo takais, jie mes šalin savo saumylingus ir karingus palinkimus ir ugdydys ramybę ir gerovę ant žemės.

Panašiai vnymedžio ir figos medžio pavykslas nurodo į ramybę ir pasitenkinimą, pastatytą ant tvirto užtikrinimo, kad gyvenimo reikmenos ir patogumai bus prieinami visiems, tada kai Kristaus Karalystė bus pradėjusi pilnai veikti.

Kita interesinga pranašystė "atstėgimo laikus" yra parašyta Izačo, 25: skyriuje, apie Skanų Pokilį Svarių pamoklų mokinimą. Ašaros bus nušluostytos nuo žmonių akių, Mirtis bus sunaikinta ir tada žmonės džiaugdams sakys taip.

Štai tas yra mūsų Dievas, kurio mes jau laukėme, ir Jis išgelbės mus. Štai tas yra mūsų Viešpats, mes Jo tikėjome, mes džiaugsimės ir linksminsimės Jo išgelbėjimu. Ko daugiau mes begalėtume prašyti negu tai kas yra parašyta šitoje širdį palinksminančioje pranašystėje apie ateinančius atstėgimo palaiminimus?

Ištikrųjų tai bus didi puota, kuomet "ateis visų tautų pageidavimas." (Agajo 2: 7) Dangalas ant akių simbolizuoja apakinančią žmonių profus senojo žaldio "įtaką, bus jau surištas, kad nebesuvedžios daugiau tautų. (Apr. 20:1-3).

Jėzus karaliaus ant žemės tol, kol visus priešus padės po kojų savo, ir paskutinis didžiausias priešas visos žmonijos bus sunaikintas. Mirtis. (1-Kor. 15:25-26) Kaip laimingi bus tuomet žmonės priimdami Karalystės palaiminimus, reiškiančius gyvenimą, ir išganymą.

Kiek daug milijonų žmonių tikrai laukė ir ilgėjos geresnio supratimo apie tikrąjį gyvąjį Dievą, ir kaip daug jų turėjo vilties ir meldėsi dėl išgelbėjimo, "kurį tik jis vienas tegali duoti. Taip žmonės laukė sugrįžtančio Dievo maloningumo saulėtekio, gal jie laukė nežinodami ir neturėdami išmanymo kaip ir kada tai turi ateiti. Kuomet apakinanti didžiojo apgaviko įtaka bus pašalinta ir Dievo pažinimas pripildys žemę, tuomet visi pažins Dievą, ir Jėzų ir noringai sugrįš pas Jį.

KAS IDOMAUJATĖS APIE TIESĄ, MES PRISIŪSIM V E L T U I K N Y G Ą --
"Dievo Amžių Planas", 374 puslapių.
K r e i p k i t ė s šiuo adresu:

LITHUANIAN BIBLE STUDENTS
550 Sycamore Rd.
La Salle, Illinois, 61301

MAŽEIKA & EVANS
Laidotuvių Direktorai
6845 SO. WESTERN AVENUE
TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MASINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
Laidotuvių Direktorai
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 West 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 South 50th Avenue, Cicero
Telef.: TOWnhall 3-2108-9
TRY S MODERNISKOS KOPLYČIOS
Aikštė Automobiliams Statyti

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PETRAS BIELIŪNAS
4343 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YARds 7-1911

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6872
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Paloe Hills, ILL 674-4410

PHILLIPS - LABANAUSKAS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YARds 7-3401

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YARds 7-1138, 1139

VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmple 2-1003
TURIME KOPLYČIAS VIŠOSE MIESTO DALYSE

BALTIC BAKERY
Chicago, Illinois
4627 SOUTH HERMITAGE AVE Tel. LA 3-1510
2616 WEST 69th STREET Chicago, Illinois
Tel. 737-6784
Savininkas JUOZAS ANKUS

E U D E I K I S
DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
Laidotuvių Direktorai
TRY S MODERNISKOS KOPLYČIOS
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YARds 7-1741-2

KAS NAUJO CHICAGOJ

ir mūsų lietuviškose apylinkėse

ŠAULIŲ SĄJUNGA

Šaulių sąjunga Lietuvoje įsikūrė dar einant nepriklausomybės kovoms. Ji buvo žymi talkininkė dar jaunutei kovojančiai Lietuvos kariuomenei. Ypač dideli šaulių nuopelnai iš Lietuvos išvežant bermontininkus, likviduojant peovekus (lenkai ruošė Lietuvos perversmą) ir Klai-pėdos atvadavime. Taikos metu šauliai daugumoj reikiškesi kultūrinėje veikloje, kaip chorai, tautiniai šokiai, sportas, teatras ir kita. Stiprus buvo ir Jonušo vadovaujamas orkestras. Lietuvoj sąjunga jau turėjo apie 72 tūkstančius narių.

Lietuvos nelaimės Šaulius pakrikdė visame pasaulyje. Tūkstančiai jų žuvo okupanto kalėjimuose ir Sibiro vergijoje. Nemažai pasiekė ir laisvąjį pasaulį. Remiantis garbingomis šaulių sąjungos tradicijomis, prieš 25 metus ir išveivijoje įsteigta Šaulių sąjunga. Šių metų rugsėjo 15 ir 16 dienomis Vytauto Didžiojo rinktinė Chicagoje atšventė sidabrinę sukaktį nuo sąjungos įsikūrimo. 15 d. Šaulių namuose buvo puikus banketas, su akademinė ir meninė dalimi. Organizacijos dalyvavo su vėliavomis. Gauta daug sveikinimų žodžių ir raštų. 16 d. jėzuitų šventovėje buvo pamaldos su atatinamomis išskilmėmis prie žuvusiems paminklo padėti vainikai.

Dabar Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė turi virš 900 narių. Turi savo namus, chorą, tautinių šokių grupę, orkestrą, meno būrelį ir biblioteką. Lietuviškas palai-kymui ir šalpai šauliai jau paaukojo virš 30 tūkstančių dolerių. Šaulių tarpe viešpatauja broliškas sugyvenimas ir darni veikla. Tą parodo ir atlikti darbai. Vytauto Didžiojo rinktinė vadovauja vienas iš steigėjų ir buvęs Centro valdybos pirmininkas Vladas Išganaitis. Moterų vadovė ponia Cecevičienė. Jie savo darbu ir nuoširdumu visus pajėgia sujungti bendram darbui. P. Venclova

CICERO, ILL.

Ciceroje veikia medžiotojų - meškeriotojų klubas "Ešerys", kuris kartą metuose suruošia lydekų balių. Prieš balių klubo vadovai paėmė po savaitę atostogų ir išvažiuoja meškerioti. Šiomet buvo išvykę Alfonsas Kizlaitis, Juozas Juškauskas ir kiti. Parsivežė labai gražaus laimikio, o Kizlaitis neperšeni būvo nušovęs ir briedį. Šiomet "Ešerių" lydekų balius įvyko lapkričio 3 d. JAV karo veteranų - VFW salėje. Šeiminkė Teresė Pečkienė, kitų padedama, prigaminė skanaus maisto. Dalyvių buvo daugiau negu kitais metais, nors tą patį vakarą parapijos salėje Ciceroje buvo ir metinis R. L. Bendruomenės rengimas.

R. Bendruomenės rengime dalyvių irgi buvo gausu, dalyvavo abu parapijos kunigai, klebonas kun. Stankevičius ir kun. Rutkauskas, R. B. Centro Valdybos pirm. dr. V. Dargis, ALTOs Cicero skyriaus pirm. dr. Atkočiūnas, Naujienų red. M. Gudelis, Sandaros red. inž. G. Lazauskas, Ramovėnų pirm. kpt. Juškevičius, E. Čikagos ir Rockfordo R. Bendruomenės apylinkių pirmininkai su kitais

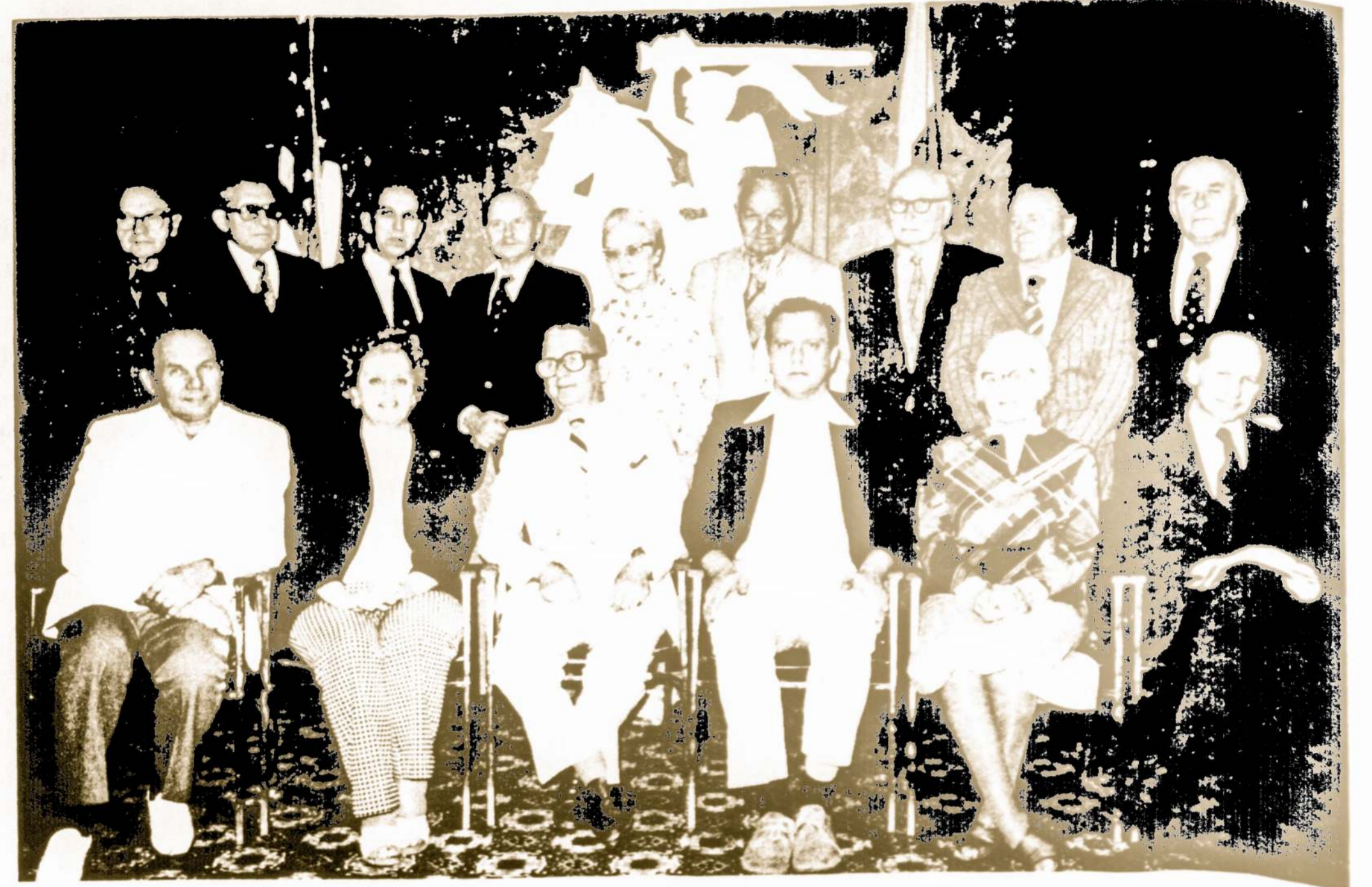
veikėjais ir LAS Smilgys, Balčiūnas, Kačinskas ir kiti. Teko pabuvoti abiejuose baliuose. R. Bendruomenės baliuje meninę programą atliko solistė Irena Petrauskienė ir muzikė Kristina Griniūtė.

S. Paulauskas

AUKOS "SANDAROS" SPAUDOS FONDUI

Po \$ 3.00 :

Petras Kaušas, Chgo. Ill.; Alex Blinstrubas, Summit, Ill.; Ona Biezis, Oak Lawn, Ill.; Victor Motusis, Cicero Ill.; Joseph Tautvaisa, Gary Ind.; Gene Prusis, Calumet City, Ill.; Magdalena Oberjat, Chgo. Ill.; Bonius Jaras, Kenosha, Wisc.; Pranas Turūta Grand Rapids, Mich.; K. Kalisauskas, Brockton, Mass.; Genevieve Luwe, Sarasota, Fla.; Emily Surwill, Chgo. Ill.; Anastasia Panuskis, Chgo. Ill. Mrs. Joseph Zenkus, Chgo. Ill.; John Dirvelis, Worcester, Mass.; Jonas Liorentas, Hollywood, Fla.; Edward Sadauskas, Chgo. Ill. Zina Dalibogas, Homewood, Ill.; George C. Miller, Downers Grove, Ill.; Vyt. Jankus Lemont, Ill.; A. Gruszka, Chgo. Ill.; C. J. Bazar, Springfield, Ill.; Magdalena Bertulis, Tuscan, Ariz.; Vl. Sapenas, Miami, Fla.; V. Abraitis, Palm Coast, Fla.; Anthony Zakus, New Port Richey, Fla.; A. Kinduryš, Gulfport Fla.; Petras Šilas, No. Miami Beach, Fla.; Antanas Macionis, St. Petersburg Beach, Fla.; Ernest Bludnikas, centerville, Mass.; E. A. Parmalis, St. Petersburg, Fla.; V. Ilgunas, Worcester, Mass.; Keist. Ramonas, West Brookfield, Mass.; Paul Gagel, Brockton, Mass.; Jenine Ramoska, Randolph, Mass.; John Labukas, Melrose Mass.; Mathew Katinauskas, Norwood, mass.; Stasys Skorupskas, W. Bloomfield, Mich.; A. Rejas Vitkauskas, Jersey City, N. J.; Emily Cigas, Lakewood Ohio; Elena Retzer, Racine, Wisc.; Karolis Milkovaitis, Chgo. Ill.; Brone Kuchinsky, Mahanoy City, Pa.; Anna Norvainis, Chgo. Ill.; Donna Kamm, Seminole, Fla.; Adella Zunas, Evanston, Ill.; Jack J. Stukas, Mountinside, N. J.; L. Vaicuniene, Chgo. Ill.; P. Petrusaitis, Racine, Wisc.; Ona Josiukas, St. Petersburg, Fla.; Vincas Rusinskas, Chgo. Ill.; Lillian Paukstis, Chgo. Ill. Alice Lepa, Binghamton, N. Y.; Joseph Vazalis, Baltimore, Md.; Sophie Pelegrimas, Chgo. Ill.; Is. Keraitis, Peterson, N. J.; A. Miklaseviciene, Chgo. Ill.; Al. Brazis, Justice, Ill.; Edward C. Rupkus, Gulf Breze Fla.; J. Smotelis, Chgo. Ill.; Stanley Meser, Waukegan, Ill.; Stanley Mitchell, Westchester, Ill.; Petras Pajojus, Detroit, Mich.; Emilija Daidynas, Brooklyn, N. Y.; Victor Dapkus, Glendale, Cal.; P. Michelevicius, Chgo. Ill.; Joseph Aftukas Yucaipa, Cal.; Joseph Samulis, Avon, Mass. Joseph P. Kairys, So. Boston, Mass.; Mrs. M. Parzel, Jersey City, N. J.; Povilas Tyla, Foxboro, Mass.; Marcelle Duoba, Brockton, Mass.; Sophie E. Strokes, So. Boston, Mass.; A. Kaulakis, Chgo. Ill.; Zigmis Mikuzis Chgo. Ill.; Frank Kvantas, Hot Sprg. Ark.; Peter Maleckas, Hillside, N. J.; George Žemaitaitis, Seymour, Ct.; Edward

CHICAGOS LIETUVIŲ TARYBA. Sėdi (iš kairės) - V. Samaška, I. Sankus, S. Mankus, pirmininkas Julius Kuzas, T. Kuzienė, C. G. Oksas. Stovi - M. Pranevičius, J. Sidlauskas, O. Kremeris, P. Bučas, S. Janutienė, I. Andrašius, V. Žemaitis, E. Boreiša, K. Karazija.

Laskey, Jeanette, Pa.; Edward Pečiukaitis, So. Boston, Mass.; B. Mudėnas, Worcester, Mass.; Joseph Lekys, Dorchester, Mass.; Olga Reder, Gulfport, Fla.; Vlada Račkauskas Camarello, Cal.; Maria Kanauka, Longmeadow, Mass.; Marie Žičkus, Grand Rapids, Mich.; Charles Piliponis, Chgo. Ill.; Petras Jonikas, Riverside, Ill.; Euphrosine Mikuzis, Chgo. Ill.; Jonas Lozoraitis, Euclid, Ohio.; Agota Žemaitis, Binghamton, N. Y.; Aldona V. start, Holiday, Fla.; A. S. Leonas, Bradford, N. H.; Bernice F. Matuzas, Geneva, N. Y.; Marian R. Sebastian, Chgo. Ill.; Jurgis Jurėnas, So. Boston, Mass.; Edwina Yankus, Miami, Fla.; K. Puzinkevičius, Pittsburgh, Pa.; Ant. Tamoshunas, Stafford Sprgs. Ct.; Elean Pajuodis, Hot Springs, Ark.; Kęstutis Miklas, Plainview N. Y.; Pranas Šulas, Chgo. Ill.; R. Valinskas, Brooklyn, N. J.; S. D. Miškinis, So. Boston, Mass.; Frank Krasauskas, Chgo. Ill.; Steponas Viščiūnas, Chgo. Ill.; Albinas Bepirštis, Baltimore, Md.; B. Grauzinas, Chgo. Ill.; Mary Darsonienė, Chgo. Ill.; Edith Rinkus, Chgo. Ill.; A. Zimkus, New Haven, Conn.; A. Kaulakis, Chicago, Ill.; K. M. August, Chgo. Ill.; Jennie Wychunas, Belmar, N. J.; A. J. Alekna, No. Miami Beach, Fla.; Clement Vidžius, Chgo. Ill.; Pranas Eigelis, Chgo. Ill.; G. Lazauskas Addison, Ill.; Juozas Tamaševičius, Chgo. Ill.; Julija Venckus, Chgo. Ill. L. Krolis, Chgo. Ill.; Petras Stulga, Chgo. Ill.; Mary Leppa, Chgo. Ill.; Stasė Palekas, Chgo. Ill.; A. Kubilas, Chgo. Ill.; Joseph Skeivys, Chgo. Ill.; A. Gudauskas, Chgo. Ill.; Dom. Matonis, Chgo. Ill.; G. Pranskevičius, Chgo. Ill.; S. Dubauskas, Cicero, Ill.; L. Dubauskas, Cicero, Ill.; John Abraitis, Chgo. Ill.; Maria Dargis, Chgo. Ill.; Kazys Macke, Chgo. Ill.; Paul Zur, Chgo. Ill.; A. Sembrotas, Chgo. Ill.; G. Meiliūnas, Brooklyn, N. Y.; Sally Aglinski, Pittsburgh, Pa.; Irene Mickūnas, Jamaica

Plains, Mass.; Al. Enzulis, Chgo. Ill.; Felix Motuzas, Detroit, Mich.; John Zinkevičus, Brockton, Mass.; S. Paulionis, Cicero, Ill.; Joseph Gibaitis, Chgo. Ill.; Juozas Mackevičius, Chgo. Ill.; Pearl Jasis, Dycusburg, Ky.; A. Puras, Richmond Hill, N. Y.; Isabel Gustas, Temple City, Cal.; Kęstutis Grigaitis, St. Petersburg, Fla.; Agnes Vencius, E. Brookfield, Mass. B. Buinevičius, Palos Park, Ill.; Ant. Balyš, Chgo. Ill.; Sophie Ushkevich, Fairfield, Cal.; Anne Alukonis, Pittsburg, Pa.; Ursula Rastenis, Chgo. Ill.; J. Jasulevičius, Seattle, Wash.; O. Steponaitis, Chgo. Ill.; Jonas Kriščiūnas, Chgo. Ill.; Vytautas Ripskis, Evergreen Park, Ill.; Elizabeth Bradchulis, Wilmette, Ill.; L. E. Oksas, Los Angeles, Calif.; John Auškalmis, Chgo. Ill.; Bruno Seleckas, Chgo. Ill.; Anthony Mockus, Miami Fla.; Aleksas Sadauskas, Cleveland, Ohio; Bronė Spūdas, Woodhaven, N. Y.; Zig. Locke, Chula Vista, Cal.; Anna Stasiulis, Chgo. Ill.; G. Mišniūnas, Chgo. Ill.; Anna Luber, Sarasota, Fla.; Emilija Jonušas, Omaha, Neb.; Vyt. Povilaitis, Orange City, Fla.; P. Kraus, Miami, Fla.;

Po \$ 2.00 :

Marta Grigas, Chgo. Ill.; K. Karazija, Chgo. Ill.; Mary Kukanza, Chgo. Ill.; Teresa Baltikauskas, Baltimore, Md.; Justin Mishik, Miami, Fla.; Bill Višniauskas Garden, Mass.;

Po \$ 1.00 :

Ant. Venslovas, Providence, R. I.; L. Kasilevičius, Merhuen, Mass.; Mrs. Yucius, Lake Villa, Ill.; Ona Raginskas, Smirna Beach, Fla.; Joe Sutkus, Chgo. Ill.; Anna Kode, Cincinnati, Ohio; Liuda Paplauskas Chgo. Ill.; Frances Zakes, Chgo. Ill.; Kazimieras Povilaitis, Chgo. Ill.; J. Urbelis, Melrose Park, Ill.

SIETVA

TAUTINĖS, DEMOKRATINĖS MINTIES ŽURNALAS

Prenumerata: 4 dol. metams. NAUJAS redakcijos ir administracijos ADRESAS:

3346 West 65th Place, Chicago, Illinois, 60629

Redaguoja redakcinė kolegija. Leidžia Varpininkų Leidinių Fondas. VLF nauja valdyba: Edvardas Boreiša, Elena Rūkienė, Titas Briškaitis.

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS

ALDONA ir dukra SOFIJA DAUKAI

IŠ WOPA 1490 KIL. AM

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 5:30 - 6:00 val. po piet Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

7159 South Maplewood Avenue

Tel.: HEmlock 4-2413

CHICAGO, ILLINOIS 60629

ŠIMAITIS REALTY

INSURANCE • INCOME TAX • NOTARY PUBLIC

2951 W. 63rd Street

Office — 436-7878

Res. 476-5633

CHICAGO, Illinois 60629

VLADAS SIMAITIS, J. D.

Registered Broker

NAUJA LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA

"LIETUVOS AIDAI"

Veda Kazė BRAZDŽIONYTĖ

KASDIEN nuo pirmadienio iki penktadienio 9 val. vakare

Visos laidos iš WOPA 1490 AM BANGA.

ST. PETERSBURGE: 12 val. 30 min.

WTIS 1110 AM BANGA.

Adresas: 2646 West 71-st St.

Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-5374.

ENGLISH
section

LITHUANIA'S JEWS

DR. JUOZAS PRUNSKIS

AND THE HOLOCAUST

Part 6

Evidence presented during the Nuernberg Trials showed that "German SS men dressed in Lithuanian military uniforms carried out executions because Lithuanians refused to kill people." (See Nazi Conspiracy and Aggression, Vol. 7, p. 984.) According to E. Suduvis: "In Vilnius a detachment of Lithuanian police were shot by the Germans when they refused to kill Jews." (Vienų Vieni, p. 137.)

Germans were disappointed with the Lithuanians. According to a study by Martynas Kavolis: "Ueber die kriegerische Anexion Litauens" (About the military annexation of Lithuania) the German aim was to obtain 60,000 men for labor units and 100,000 for the Legion to fight Russians. Three German mobilizations in Lithuania failed. In revenge the Germans sent to concentration camps five members of the local Lithuanian administration, 60 intellectuals and the entire staff of the Lithuanian detachment assigned to defend the country (Vietinė Rinktinė).

David Littlejohn in his book, "The Patriotic Traitors, the Story of Collaboration in German-Occupied Europe 1940-1945." (Doubleday, New York, 1972) shows that Lithuanians, as well as Poles and Greeks were significantly absent in the ranks of the SS. Soviet sources also, as quoted by V. Stanley Vardys, "Lithuania Under the Soviets," (Praeger, New York, 1965) state that "Lithuanian youth massively resisted three mobilizations into German armed forces... all mobilizations failed."

E. J. Harrison, formerly British Vice-Consul in Kaunas and Vilnius, in his book, "Lithuania's Fight for Freedom," (Third European Edition, April 1948, p. 41) states: "Various previous unsuccessful attempts at mobilization had convinced the Germans that so long as they denied to Lithuania recognition and treatment as an independent country and so long as they tried to mobilize the Lithuanian forces as a component part of the German army, there was no hope of inducing them to form any armed units."

To exert pressure on the Lithuanian population the Nazis began taking hostages. History professor Dr. Vanda Sruoga, whose husband Prof. Balys Sruoga was also sent to a concentration camp, provided the author of this booklet with a list of Lithuanians—the first group sent to the concentration camp at Stutthof. The list contains 37 names. Nine of them died from Nazi tortures: teacher and editor Kazys Bauba, vice-mayor of Vilnius Bronius Grigas, former minister of education Dr. Pranas Germantas, jurist Petras Kerpė, Rev. Alfonsas Lipniūnas, high school principal Zigmās Masaitis, retired army major Stasys Puodžius, economist Algirdas Tumėnas, historian Vytautas Tumėnas. The leaders of the Nazi occupation forces in Lithuania, Jaeger and commissar of the Vilnius district Hingst, on April 23, 1943, informed Dr. V. Sruoga that

hostages would be released when Lithuanians begin to join the German army, otherwise they will perish. Disregarding this enormous pressure the unjust mobilization attempted by the Nazis in Lithuania collapsed because Lithuanians resolutely resisted. If some of the hostages kept in Nazi concentration camps remained alive, this was only thanks to the defeat of Germany and the end of the war. Dr. V. Sruoga has a photostatic copy of the files of her deceased husband, Prof. B. Sruoga (the original is kept at the Stutthof museum). In this document of condemnation of Prof. B. Sruoga the reason is given that he was one of the leaders of the resistance, especially against the mobilization, ordered by the occupant's Commissioner of the country.

The Nazis were harsh against Lithuanians. The independent Lithuanian Provisional Government, which sought to restore the country's independence and establish a democratic order, was suppressed by German occupation forces after six weeks. For the resistance to form Lithuanian units for the German army, the Nazis closed both Lithuanian universities, some schools of higher education and curtailed the functioning of Lithuanian high schools. The Nazis began to arrest young people and deport them to Germany for forced labor.

To Be Continued

ON OUR LITHUANIAN WAVE LENGTH

An American Lithuanian that was missed by both our Lithuanian language and English Encyclopedias is Edward "Moose" Krause of whom the Notre Dame - South Carolina Football Program of Oct 27 wrote: "Krause is Notre Dame's athletic director for the past 30 years. A legendary figure on the Notre Dame Irish sports scene, Krause has served the University as a student athlete, coach and administrator since he first came to the campus nearly 50 years ago. Under his leadership and guidance, Notre Dame's tradition - rich athletic program has continued to gain national prestige and respect in every aspect of collegiate years and now occupies a lofty position few universities can match."

● Krause was born Lithuanian Kriauciūnas on Feb. 13, 1913 in Chicago, Ill. As a 6 ft 3, 200 pounder he started in athletics at the La Salle High School on Chicago's South Side and paced his school to the national Catholic prep basketball championship. After graduation in 1934, Krause served as basketball and football coach at St. Mary's College in Minnesota. He then moved to Holy Cross. He assumed head basketball coaching duties at Notre Dame

in 1943 and during six seasons guided to 98 wins and 48 losses. On March 22, 1949 (when he was 36 years old) Krause was appointed athletic director, after serving before that as assistant.

● During the passing years he has been recognized by many varried groups for his civic and humanitarian as well as athletic contributions. For instance, in 1972 he was inducted into the Knights of Malta, the highest honor a Catholic layman can receive, at ceremonies conducted by Cardinal Cooke in St. Patrick's Cathedral in New York City. Only 850 Americans are members of this organization formed in the 11th century at Malta. Krause was married Aug 29, 1938 to Elizabeth Linden of Chicago. They have three children: Rev. Edward Krause, Jr., Mary Elsie Carrigan and Philip Charles Krause.

● A Chicago publication Up Front writes: "Twice the Pope said that Chicago is the 'second Polish city of the world' and everybody cheered. Bishop Paul Marcinkus, who is from Cicero (a Lithuanian) but works in Rome, led the Pope around the cathedral. It was nice to have some one from Cicero lead the way".

(This, and the item about Krause was furnished to us by John Bernotavicz of Barrington, Ill.)

● An American scholastic journal reviewing "Lithuania 700 Years" a book edited by Albertas Gerutis of which three editions appeared, says "Despite the title, the bulk of the book is devoted to the last fifty years and the final chapter is - The Prospects for Lithuanian Liberation"

● The Ninth quadrennial CONGRESS OF AMERICAN LITHUANIANS arranged by the American Lithuanian Council which itself is based upon 13 country-wide American Lithuanian organizations drew 206 delegates to Cleveland and was a success in all departements. The main speaker was a president of the Supreme Committee for the Liberation of Lithuania, and former president of the American Lithuanian Council, Dr. Kazys Bobelis who pointed out that the Helsinki agreements are becoming more and more solidly evaluated in Europe as a means of getting the Soviet Union to establish in her dominions the principles to which she subscribed at Helsinki.

The American Congress has appointed a special committee to report on how the agreements are implemented. A group of public spirited American citizens created a committee of its own to watch who is and who is not full-filling their commitments. A grand international review is being arranged next year at Madrid and American Lithuanians are gathering materials to present through American official chanelns all derelictions spotted on the Soviet side.

● In a speech to the AMERICAN LITHUANIAN CONGRESS dr. Victor Stankus pointed out a discordance of attitudes between the young and older generations of American Lithuanians. The younger generation does not see eye to eye on many political and cultural matters pertaining to present day Lithuania. According to dr. Stankus, the younger generation leans more to cherishing deeply the ethnic cultural values of its nationality, while the elders would like to stress the political aspects at all times at full

RUSSIFICATION CAMPAIGN INTENSIFIED IN LITHUANIA

Excerpts from the draft recommendation to the (Tahkent, Unbek, May 1979) conference on "Russian—The Language of the Friendship and Collaboration of the Peoples of the USSR" suggests that stronger measures will be used to force the non-Russian nationalities to communicate in Russian.

The Samizdat journals from which texts were taken also carry a message to the free world to focus its attention on the "crude violation by the Soviet Union of the human right to communicate and to learn in one's native language." The actual photocopies of the documents have been locked up and kept confidential since their arrival in Lithuania; therefore the names of all senders and signers are not fully known. There is talk that the recommendations saw the daylight of L. Brezhnev's consent.

The new directives require that all forms of teaching be increasingly performed in Russian. Lithuanians are mainly concerned about the plan to introduce the Russian language into the kindergartens, and the suggestions that students use the Russian language in conversation among themselves and at home. Fears abound that the Lithuanian culture would become diluted and the family itself might be affected.

(Material adapted from ELTA article, August, 1979.)

blast. It is a moot question whether this is a matter of personalities or principles.

● Another speech which attracted wide comments at the Congress was by Romas Giedra who was allowed by the present Soviet Government ruling Lithuania to leave the country for United States. He stressed the need to develop in ever widening circles all matter of relations with the people in Lithuania since to them over there it would be a matter of receiving "spiritual sustenance."

● After many unsuccessful efforts on the part of American Lithuanians, the Department of Education in Washington, finally, approved a \$40,000 grant to establish course to develop teachers for the so-called Saturday (or "Lithuanistic") classes which exist in many American Lithuanian settlements, supported by parents or by the Bendruomene organization. Last year there were 28 such schools with 247 teachers and 1,925 students.

Vytautas Širvydas

LITUANUS
\$ 10 per year
LITUANUS
6621 S. TROY ST.
CHICAGO, ILLINOIS 60629

LITUANUS Quarterly Journal of Arts and Sciences, the only ENGLISH language publication, represents the free-world viewpoint on the Lithuanian question.

Mieli SANDAROS skaitytojai ir bendradarbiai!

Skaitytojų ir Sandaros administracijos patogumui, apačioje čia dedame atkarpą, kurią užpildžius prašome prisiųsti Sandaros administratorei p. Editai Rimkienei, kas dar nėra susimokėjęs už laikraštį. Taip pat prašome surasti ir naujų skaitytojų. Už jūsų malonų atsiliepiamą ir SANDAROS parėmimą būsime labai dėkingi.

Visos aukos skelbiamos Sandaroje. Jei jūsų adresas pasikeitęs, tai prašome pranešti mums ir seną ir naują adresą.

Siųsti šiuo adresu: SANDARA, 840 West 33 rd Street, Chicago, Ill, 60608

Siunčiu SANDAROS METINĘ PRENUMERATA. 7 dol.

Siunčiu auką SANDAROS SPAUDOS FONDUI. dol.
Iš viso. dol.

MANO PAVARDĖ.

ADRESAS;

Apdraudų Agentūra Tel.: 778-2233

Bell Realty & Bace Ins. Agency

Juozas Bacevičius
VALANDOS
Kasdiena 9 - 8 val. vakaro
Šeštadienis ir sekmadienis
9 - 4 val. po pietų

6529 So. Kedzie Ave.
- Chicago, Ill. 60629

Didžiausias Kailių Pasirinkimas!

PAS VIENINTELĮ LIETUVIŲ KAILININKĄ CHICAGO'JE

Įstaigos: 263-5826
Namų: 677-8489

NORMANĄ BURŠTEINĄ
185 No. Wabash Avenue
second floor
Chicago, IL 60601

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

3333 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608.
Telef. 254-3320.
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629.
Telef. WA 5-2737.

Įvairių prekių pasirinkimas:
automobiliai, Motociklai, šaldytuvai,
maistas, doleriniai Certifikatai.
V. VALENTINAS

